

mellom hvor han befinner seg og hvor han kommer fra. Boken er også beskjedne i en annen betydning. Ambjörnsson er mer lavmælt enn høyrøstet, mer utprøvende enn bastant konkluderende. På den måten får også Ambjörnssons fremstillingsform preg av å støtte opp under den argumentasjonen han fører. Det tvisyn som preger den klassereisende gjør det vanskelig å representere både det bastante, utopiske og sideblindt idealistiske. I en kommentar til sin egen språkføring sier Ambjörnsson at "samtidig" trolig er det mest brukte ordet i hans vokabular. "Samtidig" er nettopp et tvisynt ord; et ord som fanger opp flertydighet og sameksistens.

Bokens tittel er også dens første setning. Gjennom en kort refleksjon over sitt eget fornavn plasserer forfatteren seg selv både i tid og i sosial klasse. Ronny er et av flere navn som kan knyttes til oppblomstringen av populærkultur på det trettitallet. Ambjörnsson er født, i en periode hvor særlig amerikansk populærkultur ble tilgjengelig for arbeiderklassen. Navnet blir på den måten en svært direkte påminnelse om hvor man kommer fra, en arv man ikke kan fraskrive seg. Boken handler også utover dette mye om nettopp den klassearven man ikke kan reise vekk fra. I forsøkene på å til egne seg noe annet blir man overivrig og avslører seg desto tydeligere. Ronny vil ikke avsløre seg som arbeidergutt, men har samtidig problemer med å forstille seg. I spennet mellom ærligheten og spillet forsøker en klassereisende å skape seg en identitet, slik Ambjörnsson beskriver det. Problemet består gjerne i at man ikke føler seg hjemme verken i arbeiderklassens stilltende forutsetninger eller borgerskapets tilsynelatende lettberte nonchalanse. Ambjörnsson beskriver en lengsel mot åpenheten, individualiteten og friheten i det borgerlige, gjort mulig blant annet av noe

Ronny Ambjörnsson: *Fornavnet mitt er Ronny*. Pax. 108 sider.

Av Ole Marius Hylland

Med Pax' utgivelse har en svensk klassiker fått norsk språkdrakt. Klassiker er en betegnelse som sjelden benyttes om utgivelser fra 1996, men i dette tilfellet kan det trolig forsvares. Ambjörnssons selvbiografiske essay har blitt en standardhenvisning der man diskuterer fenomenet klassereise.

I ytre omfang er det en beskjedne bok. Over drøyt hundre sider forsøker Ambjörnsson å beskrive sammenhengene

så prosaisk som større boliger, men denne lengselen blir ikke tilfredsstilt selv når borgeligheten er innen sosial rekkevidde. Beundringen av og avstanden til det borgelige fortsetter å følges ad.

Fornavnet mitt er Ronny er en personlig bok. Det er forfatterens egen stemme som bærer boken, og man får som leser en følelse av å få lov til å være med når Ambjörnsson skal forsøke å skape sammenheng i sitt indre liv. Ambjörnsson erindrer, men er hele tiden påpasselig med å påpeke at erindringen ikke nødvendigvis er til å stole på – erindringsprosessen preges av den samme klassereisen som erindringen skal hjelpe til med å kaste lys over. En slik personlig skrivemåte kan stå i fare for å bli både beklemmende privat og rent uinteressant, men Ambjörnsson unngår disse fellene. Dette skyldes delvis at temaet for boken ikke nødvendigvis er forfatteren selv, men den sosiale forflytningen hans historie er et godt eksempel på. Tematikken er generell, og ved hjelp av det generelle og ved hjelp av forfatterens evne og vilje til refleksjon over egen historie, løftes selvbiografien ut over den konkrete bevegelsen fra arbeiderboligen i Göteborg til universitetet i Umeå. Samtidig peker det personlige preget i boken på at klassereisen, forstått som kulturell og sosial forflytning, kanskje beskrives best av erfaringsnær litteratur, enten i form av selvbiografiske refleksjoner eller gjennom skjønnlitterær behandling. Gjennom enkelte korte beskrivelser beskriver Ambjörnsson ganske informasjonstett hva en klassereise kan bestå av. Det følgende avsnittet er et godt eksempel på dette. Etter å ha begynt på en høyere skole og etter å ha flyttet til et noe bedre strøk, vil tre av hans tidligere klassekamerater (!) gjerne ha hans nye adresse:

De ville ha den nye adressen min, slik at vi kunne fortsette å være sammen. Med over-

legg ga jeg dem gal opplysning. De tok fram notisbøkene sine og klorte omhyggelige ned de feilaktige opplysningene. Siden har jeg aldri truffet dem. Jeg husker at Kjell slikket på blyantspissen for at blyet skulle ta. (s. 54)

Denne beskrivelsen sier mye om den sosiale bevegelsen en klassereise kan innebære og om den ambivalens man kan bære på i forhold til sitt sosiale utgangspunkt.

Det ligger nødvendigvis også noen mulige begrensninger i den personlige formen til Ambjörnsson, men så lenge boken er en selvbiografi mer enn en avhandling, faller det vanskelig å etterlyse rent faglige perspektiver. Det kunne for eksempel vært mulig å skrive Ronnys historie inn i noen realhistoriske sammenhenger, både fra det personlige livet det dreier seg om og fra det klassereisende Sverige livet utspiller seg i. Innledningsvis i boken peker Ambjörnsson på at Sverige kanskje er det vesteuropeiske landet med flest klassereisende, og for ikke-svenske lesere kunne dette vært interessant å vite noe mer om. Selv om dette kunne ødelagt det preget av ren erindringslitteratur som boken har.

Boken er oversatt til et godt flytende norsk av Arne Ruste. Det er imidlertid en bokmelters privilegium å peke på relativt betydningsløse oversetterfeil, og så også her. Ambjörnsson beskriver med innlevelse sin nyoppdagede og ganske borgerlige hobby, sommerfugljakt. Som et av de fremste målene for jakten beskrives en "makaonsommerfugl", nesten uoppnåelig og dermed lett symbolsk. Det er mulig man taper noe poetisk i beskrivelsen av det uoppnåelige, men denne heter altså *svalestjert* på norsk.